

Raport final privind votarea peste hotare în cadrul Referendumului republican constituțional din 5 Septembrie 2010

17 Septembrie 2010, Asociația Promo-LEX a lansat [raportul final de monitorizare a referendumului constituțional](#) în 40 de secții de votare aflate peste hotarele Republicii Moldova*.

Monitorizarea referendumului republican constituțional în 40 de secții de votare aflate peste hotarele Republicii Moldova, care s-a desfășurat la 5 septembrie 2010, este un proiect realizat de Asociația Promo-LEX în parteneriat cu Asociația „Moștenitorii” în cadrul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte. „Coaliția 2009”

Un număr de 79 de observatori naționali au monitorizat desfășurarea referendumului în 40 secții de votare din Belgia (Bruxel), Cehia (Praga), Grecia (Atena, Iraklion, Salonik), Franța (Paris, Toulouse), Germania (Berlin, Munchen, Hamburg), Spania (Madrid, Santander), Portugalia (Lisabona, Faro, Portimao), România (București – 2, Galați, Timișoara, Cluj, Iași), Federația Rusă (Moscova, Domdedovo, Mojaisk, St. Peterburg), Ucraina (Odesa), Italia (Roma – 2, Mestre -2, Milano -2, Padova -2, Bologna -2, Parma, Torino, Verona, Napoli).

Proiectul a fost implementat cu suportul "Programului pentru Susținerea Democrației în Moldova", inițiativă comună al Uniunii Europene și Consiliului Europei.

Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorului.

Sumar:

În ziua desfășurării referendumului, observatorii independenți aflați în cele 40 de secții de votare deschise peste hotarele țării au avut drept scop monitorizarea tuturor proceselor electorale din interiorul secțiilor de votare, precum și monitorizarea rezultatelor campaniilor de educație și informare a cetățenilor aflați peste hotarele țării.

Observatorii au constatat un grad sporit de satisfacție și entuziasm în rîndurile cetățenilor din secțiile de votare deschise în orașele din străinătate unde nu sunt ambasade sau consulate ale Republicii Moldova. Nu a fost constatat nici un caz de intimidare a alegătorilor sau a observatorilor de către autoritățile electorale, aceștia din urmă demonstrînd receptivitate și atitudine constructivă. Mai multe Birouri Electorale ale Secțiilor de Votare (BESV) au conlucrat cu autoritățile locale din orașele în care se aflau pentru dotarea secțiilor de votare cu urne transparente și cabine de vot.

În același timp, observatorii au constatat un nivel inadecvat de instruire a membrilor BESV, dese fiind cazurile cînd aceștia nu cunoșteau suficient de bine procedurile electorale. Au fost constatate chiar cazuri cînd membrii unor BESV nu au beneficiat deloc de instruire. În cîteva cazuri membrii BESV nici nu știau dacă activează în bază de voluntariat sau urmează să fie remunerați pentru munca lor.

Observatorii au constatat numeroase cazuri cînd secțiile de votare au fost deschise votării după ora 07:00, în anumite cazuri întîrziind cu mai mult de jumătate de oră. Îngrijorătoare sunt și dese constatări privind absența unora

dintre membrii BESV în ziua scrutinului, de cele mai multe ori absentînd membrii delegați de careva dintre participanții la referendum.

O îngrijorare serioasă este campania foarte slabă, iar uneori chiar inexistentă, de informare și educare a alegătorilor aflați peste hotarele țării. Alarmante au fost desele constatări privind necunoașterea de către cetățeni a actelor de identitate necesare pentru a vota – 360 de alegători nu au putut vota pentru că nu aveau la ei decît buletin de identitate. În același context, au fost înregistrate numeroase plîngeri din partea alegătorilor despre campania foarte slabă de informare privind referendumul – scopul acestuia, tematica, posibilele efecte.

Observatorii își exprimă îngrijorarea cu privire la dese cazuri de prezență a organelor locale de menținere a ordinii publice. Acestea, chiar dacă nu au intrat niciodată în contact direct cu alegătorii, oricum puteau intimida careva dintre cetățenii moldoveni aflați peste hotarele țării fără a avea actele necesare în acest sens.

Reieșind din constatările efectuate și îngrijorările formulate, observatorii au formulat o serie de recomandări actorilor electorali pentru îmbunătățirea calității procesului electoral. Dintre acestea printre cele mai importante sunt îndemnul către autoritățile electorale de a efectua campanii de educare și instruire a cetățenilor mai consistente peste hotarele țării și de a instrui mai calitativ membrii BESV. Autoritățile publice sunt îndemnate să conlucreze cu organele de ordine publică locale pentru a evita prezența reprezentanților acestora în zilele scrutinului în preajma secțiilor de votare, purtînd uniformă și fiind înarmați.

Participanților (iar pe viitor concurenților) electorali li se recomandă să disciplineze membrii delegați de ei în BESV peste hotarele țării pentru a asigura prezența tuturor membrilor BESV în zilele de scrutin la secțiile de votare, participînd

activ la toate procedurile electorale. Tot ei sunt încurajați să desfășoare campanii mai ample de informare a cetățenilor de peste hotare privind poziția adoptată.

Varianta integrală a raportului în limba română, este disponibilă [aici](#).

Nota: pentru informații suplimentare contactați Departamentul Juridic Promo-LEX, Alexandru Postica, Tel. (+373 22) 212-011